

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/91/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123207268
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123207268.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., právne zastúpeného: JUDr. Daniel Tarbaj, Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpený: Advokátska kancelária Remedium Legal, s.r.o., Pajštúnka 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, o primerané finančné zadostučinenie, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 20,51 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa svojou žalobou doručenou súdu dňa 31.07.2023 domáhal voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia (ďalej aj len „PFZ“) vo výške 20,51 eur.

1.1 Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16Csp/100/2022 bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný rozsudkom prvoinštančného súdu. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:

- odsek 25: „Za jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa je údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“), pretože uvedený údaj zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Zákonodarca v záujme poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskom právnom vzťahu, teda spotrebiteľovi, stanovil prísne obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sprísnil aj tým, že pri údají o RPMN sa podľa vyššie citovanej právnej úpravy musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet. Je pritom nepochybné, že v zmluve spomínaný údaj chýba, napriek tomu, že je uvedená hodnota RPMN, čo však v zmysle citovaného zákonného ustanovenia nepostačuje. Súd preto musel dospieť k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba povinný údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. h/ spočívajúci v uvedení všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN. Preto táto absencia spôsobuje fikciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.“

- odsek 26: „Na základe vyššie zisteného skutkového stavu ako aj citovaných právnych predpisov súd prvej inštancie konštatuje, že je nesporné, že zmluva o úvere neobsahuje tiež obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere týkajúcu sa konečnej splatnosti úveru v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Je potrebné si uvedomiť, že zákon o spotrebiteľských úveroch je nutné vnímať ako právny predpis slúžiaci na ochranu spotrebiteľa ako slabšieho účastníka právneho vzťahu. Spotrebiteľ by mal mať presne určené do kedy má úver splácať a ponechať to na počítaní viacerých (ako v danom prípade 17) mesiacov nie je naplnením účelu spomínaného zákonného ustanovenia. Nepochybne teda zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu splátok, pretože inak by sa uspokojil s už so spomínanou ďalšou náležitosťou podľa § 9 ods. 2 písm. i/ zákona č.

129/2010 Z. z., kde sa uvádza aj počet splátok. Obe tieto náležitosti teda nie je možné stotožniť a preto termín konečnej splatnosti úveru je potrebné určiť dátumovo (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014).“

- odsek 36: „Čo sa týka zamietavého výroku (II. výrok tohto rozsudku), súd prvej inštancie konštatuje, že konanie žalobcu spočívajúce v nenáležitom skúmaní bonity klienta je možné posúdiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi. Z podkladov predložených samotným žalobcom vo vzťahu k bonite žalovaného skúmanej žalobcom, okrem popisu úveru vyplýva, že žalovaný uviedol určité údaje žalobcovi, ktoré tento bez ďalšieho akceptoval.“

- odsek 41: „Súd prvej inštancie preto takéto formulárové, ba priam ľahkovážne, skúmanie bonity dodávateľom u spotrebiteľa vyhodnotil za v rozpore s dobrými mravmi, všetko v kontexte len žalovaným uvedenými mesačnými finančnými výdavkami, a preto žalobu aj kvôli nedostatočnému skúmaniu bonity v prevyšujúcej časti zamietol.“

Ako spotrebiteľ si uplatňuje PFZ za porušenie svojich spotrebiteľských práv. Za primeranú výšku finančného zadosťučinenia považuje sumu 20,51 eur, pričom nárok ako ho požaduje zohľadňuje sumu, ktorú odo neho žalovaný nedôvodne požadoval a o túto sumu mal byť neoprávnene ukrátený (t.j. 488,16 € - 467,65 € = 20,51 €).

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a navrhol ju zamietnuť.

2.1 Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že žalobca vylákal od žalovaného v súvislosti so Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 9069807398 (ďalej aj „Zmluva“) peňažné prostriedky vo výške 467,65 eur. Tento úver zjavne ani len neplánoval uhradiť nakoľko do dnešného dňa, t.j. za viac ako 4 roky nevrátil z poskytnutých prostriedkov jediný eurocent. Okresný súd Prešov v Rozsudku č.k. 16Csp/100/2022-53, uložil žalobcovi povinnosť vrátiť čerpané prostriedky 467,65 eur spolu s úrokom z omeškania. Žalobca nie len ignoroval svoje zmluvné povinnosti ale pohŕda aj samotným súdom, keď jeho právoplatné rozhodnutie ignoruje. Do dnešného dňa súdom uloženú povinnosť ani čiastočne nesplnil. Inicovaním tohto konania sa žalobca snaží svoje postavenie spotrebiteľa zneužiť a získať tak neoprávnene ďalší majetkový prospech na úkor žalovaného, čo považujeme za konanie v rozpore s dobrými mravmi a zneuctenie súdnej ochrany.

3. Žalobca v replike uviedol, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia má mať charakter sankcie, ktorá má postihovať toho, kto vo vzťahu k spotrebiteľovi postupoval v rozpore so zákonom. Rozsudkom vydaným v základnom konaní došlo k judikovaniu konkrétneho porušenia zákona. Porušením primárnej povinnosti zo strany žalovanej došlo k vzniku sekundárneho zákonného následku v podobe čiastočného zamietnutia žaloby.

4. Súd vykonal dokazovanie listinami (rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 20.12.2022, sp. zn. 16Csp/100/2022), ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

4.1 Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 20.12.2022, č.k. 16Csp/100/2033-53, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 467,65 eur s prísl. a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovaného zaviazal na náhradu trov konania v rozsahu 92 %. Cit. rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 09.02.2023.

5. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd z ustanovení zákona č. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť spotrebiteľovi ujmu.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

6. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi.

7. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje.

8. Podmienka úspešného uplatnenia práva spotrebiteľa namietat' v konaní pred súdom porušenie práva alebo povinnosti (§ 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších zmien a doplnení a osobitnými predpismi), je splnená aj vtedy, keď súd v inom konaní konštatoval toto porušenie pri rozhodovaní o predbežnej otázke (unesenie Najvyššieho súdu SR z 25. mája 2022, sp. zn. 3Cdo/31/2020).

9. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Žalobca sa v základnom konaní aktívne a účinne bránil tým, že poukázal na nesplnenie si povinnosti žalovaného uviesť obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a na jeho konanie v rozpore s dobrými mravmi.

10. V konaní vedenom pod sp. zn. 16Csp/100/2022 na Okresnom súde Prešov z nároku uplatneného žalovaným vo výške 488,16 eur s prísl., nebola tejto strane sporu priznaná suma vo výške 20,51 eur, keďže žaloba bola v tejto časti zamietnutá.

11. Podľa názoru súdu žalobca si bez akýchkoľvek pochybností v inom súdnom konaní v rámci svojej obrany proti uplatnenému nároku úspešne uplatnil porušenie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa zo strany žalovaného, ak tento bez akéhokoľvek právneho dôvodu si uplatňoval voči žalobcovi i plnenie, na ktoré mu žiaden nárok nevznikol.

12. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne zo závažnosti porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené súdom vymedzené kritéria má súd za to, že suma vo výške 20,51 eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadostučinenia (keďže morálnym zadostučinením bol aj vyššie cit. rozsudok a je ním aj odôvodnenie tohto rozhodnutia) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobila, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním.

14. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. Vzhľadom na to, že žalobkyňa bola v konaní úspešná čo do samotného základu nároku súd jej priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 56/2017, z 08.02.2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).